

Ah Be Nurullah Ataç !...

İçeriği Yazan: [Ufuk KESİCİ](#) [1] Zaman: Salı, 02/04/2013 - 11:02

Fakülteden Oya Adalı hocam, fena bir Nurullah Ataç'çıydı. Bende oldum olası sevmem ya Ataç'ı, bazen odasında oturur Ataç tartışırdık. Hiç unutmam bir gün bana şöyle demişti :

"Hani gerici merici de değilsin, hatta solcusun; ama Ataç'ın dil devrimine katkılarına neden itiraz edersin, anlamam... "

Anlamamakta haklıydı kadıncağız; çünkü o yıllarda "arı dil" savunmak solcuğun en temel göstergesiydi. "Yanıt" dersiniz "solcu", "cevap" dersiniz "sağcı" oluyordunuz. (Gülmeyin gençler vallahi böyleydi) Hatta "muhayyile" yerine "hayal gücü" deniyordu da o da beğenilmemiş "imgelem" bulunmuştu...

Bense Rahmetli Can Baba'nın deyişiyle "Arı dil Türkçeyi soktu." diyenlerdendim. Türk Dil Kurumu'nun bu tavrını da Nurullah Ataç'ın sözde yeni sözcükler uydurmasını da bu nedenle eleştiriyordum.

Ataç'ın "Cumhuriyet Halk Partisi" demeyip, yerine "Kamubuyrum Töz Bölemi" dediğini okuyunca ne güldüm...

Mustafa Kemal'in ta 1911'de "Genç Kalemler" dergisinde Ömer Seyfettin Ali Canip Yöntem sonradan İstanbul'dan Ziya Gökalp'in de katkısıyla geliştirdiği; Türkçenin zenginleştirilmesi, yeni bir sözcük gerektiğinde Türkçe köklerden Türkçe eklerle o sözcüğün türetilmesi, halkın konuştuğu dilin Türkçe sayılması vb. gibi düşünceler gitmiş; yerini Türkçe içindeki Arapça ve Farsça sözcüklerin temizlenmesi almıştı. TDK işi gücü bırakıp böylesi sözcükleri atıp yerine türettiği sözcükleri öneriyordu.

İyi de bunu sadece Arapça ve Farsça sözcükler için yapıyordu. Dilimizi istila etmeye başlamış Batı dillerinden gelen sözcüklere ilişmiyordu. Günümüzde bu istila fethiye dönüştü biliyorsunuz. Artık Türkçe+İngilizce+Almanca+Fransızca karışımı özür ama "piç" bir dil kullanıyoruz...

Neyse döneyim Nurullah Ataç' a...

Nurullah Ataç'ı sevmemem sadece bu dil meselesinden dolayı değil... Ataç, İnönü diktası döneminde İnönü'nün sanat danışmanıdır. İnönü ile birlikte Mustafa Kemal'den devraldıkları "ulusalcı kültür" anlayışını terk edip yeni bir Tanzimatçılığa bulaştırıyorlardı ülkeyi.

Mustafa Kemal'in "muaasır medeniyet seviyesi" sözünü "Batılılaşmaya" çeviren İnönü, ülkenin kültür temelini de Batı kültür temelleri olan Yunan-Latin kültürüyle atmaya çalışıyordu. Bu konuda da baş yardımcısı Nurullah Ataç'tı.

Bakın neler diyor Nurullah Ataç :

"a/ ...bizim 'devrim' dediğimiz hareketin amacı, bu ülkeyi Batı ülkelerine benzetmektir: devrimcisi ile, gelenekçisi ile..."

"b/ ...biz görüyoruz eksikimizi: Yunanca öğrenmedik, Latince öğrenmedik, Avrupalıların eğitiminden geçmedik; onun için, ne denli uğraşsak, Avrupalılar gibi olamıyoruz, buna üzülmüyoruz..."

"c/ ...gençleri, kendilerine hür edebiyatı öğreterek kurtarabiliriz. Eski Yunaneli'nin, eski Roma'nın edebiyatını; Platon'un, Aristophanes'in, Euripides'in, Herakles'in, Vergilius'un eserlerini okusunlar; onların etkisi ile Avrupa edebiyatlarının eserlerini okusunlar..."

"d/ ... yüreğimizi kanatarak da olsa divan şiiri geleneğini kapatacağız."

"e/ ...halk müziğini sevmek uygarlığa düşmanlıktır."

"f/ ... halk müziğini terk edersek klasik Türk musikisini terk edebiliriz böylece"

Uzatmayacağım...

Bu anlayışta olan Nurullah Ataç o "40 karanlığında" tüm toplumcu şairler ve yazarlar -Nazım / A.Kadir / Rıfat Ilgaz / Kemal Tahir vb- hapislerde çürürken kimi Türk şiirinin kurucusu ilân etmiştir bilin bakalım ...

Bildiniz Orhan Veli'yi...

Orhan Veli, Nurullah Ataç'tan aldığı o gazla Tanzimatçıları aratmayacak şekilde Divan şiirine sövüp sayar, Türk şiirinin kurucu benim der Garip önzösünde...

Melih Cevdet yanılmıyorsam Sartre kaşılaşıncı Fransa'ya gittiğinde Sartre sorar :

- Sizin klasikleriniz nelerdir? diye. Melih Cevdet'in yanıtı Türk şiiri için acı ve hüznüldür :

- Bizim klasiklerimiz yoktur.

Bu lafı ne zaman hatırlasam; Necati'den Baki'ye ondan Nef'i ye, ondan Nedim'e, ondan Fuzuli'ye ondan Şeyh Galip'e hepsinin "dil çıkardığını" görürüm Melih Cevdet'e hayalimde...

İşte bu kültür (daha doğrusu kültürsüzleşme daha da doğrusu ulus kültürünü Batı kültürüyle temellendirmeye çalışma yani yeni-Tanzimatçılık) anlayışının baş mimarıdır Nurullah Ataç...

Bu kültür anlayışıyla yetişmiş Türk aydınından (sağcısıyla /solcusuyla) hayır mı gelir Türk halkına?

Gelmemiştir. Gelmediği şurdan bellidir ki Tanzimat dönemi ikiliğini 2013 yılında aynen yaşamaktayız.

Neydi o ikilik ?

Alafrangacılar / Alaturkacılar

Şimdi farklı mı? Bir Recaizade Mahmut Ekrem Bey'imiz eksik. Şimdi biri çıkırsa "Araba Sevdası" yazsa,

tam Tanzimat dönemi olurduk...

Nerede Mustafa Kemal'in "Tevdhid-i Tedrisat" ile kaldırdığı o ikilik; (şimdi liberaller tek tip insan yetiştirme diyorlar bu çabaya) nerede şimdi İnönü Atatürkçülüğünün bizi gelip bıraktığı "yeni Tanzimatçılık"...

Kemalizm başka, İnönü Atatürkçülüğü başka yazınca kötü oluyorum da...

Ufuk KESİCİ

ufuk.kesici@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

Merhaba..

İçeriği Yazan: yusufdemir Zaman: Çar, 03/04/2013 - 11:27

Ufukcuğum, "KELEBEĞİN RÜYASI" filmini izledin mi?

Tam da konu ettiğin o dönemi anlatıyor.

Yani 40'lı yılların şairler dünyasını.

Başroldeki iki şair, GARİP akımının etkisinde kalan şairler.

Çok ilginç bir film.

İzle, üzerinde konuşalım.

- [Kültür/Sanat](#) [3]

Kaynak URL (03/05/2024 - 15:01 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/ah-be-nurullah-atac>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ufuk-kesici>

[2] <mailto:ufuk.kesici@politikadergisi.com>

[3] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/kultursanat>